Verloren levensjaren in woonzorgcentra ten gevolge van COVID-19 met behulp van de ‘surprise question’

Haio: HOORNAERT Kevin , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: CASNEUF Veerle , Gravez Isabelle , HUYSENTRUYT Frederik , MARTENS Frederic

Context: Sinds het begin van de COVID-pandemie op het einde van 2019, overleden in België bijna 30.000 mensen ten gevolge van COVID-19. Ongeveer 50 % van deze sterfgevallen werd genoteerd in de woonzorgcentra (WZC). Om de verloren levensjaren in te schatten, wordt algemeen gebruik gemaakt van comorbiditeiten, leeftijd en geslacht van de patiënten ten opzichte van de gemiddelde leeftijd van overlijden.

Onderzoeksvraag: In deze studie willen we nagaan of het gebruik van een ‘surprise question’, tevens gebruikt in de ‘Palliative Care Indicator Tool’ (PICT), een mogelijk betere inschatting geeft van de verloren levensjaren indien deze wordt beantwoord door de eigen huisarts.

Methode: Er werd een enquête verspreid onder de Vlaamse huisartsenkringen met de vraag of de huisarts verrast was door het overlijden van de patiënt in WZC en wat de geschatte levensverwachting zou zijn zonder COVID-infectie. Tevens werd er gepeild naar leeftijd, geslacht, aantal geneesmiddelen, gebruik van psychofarmaca en aantal en type comorbiditeiten. De gegevens werden ingevoerd in Excel voor univariate beschrijvende analyses en vervolgens in SPSS voor bivariate analyses met behulp van de Pearson correlatie.

Resultaten: Er werden 57 patiënten geregistreerd. Na exclusie van patiënten met palliatief statuut werden 44 patiënten geïncludeerd in de studie. In de meerderheid van de gevallen (56,8 %) was de huisarts niet verrast door overlijden. De levensverwachting werd bij ongeveer 2/3de (65,9 %) op meer dan 12 maanden geschat, ongeveer een kwart (27,3 %) tussen 6 en 12 maanden. Een significante, positieve relatie werd aangetoond tussen verrassing van overlijden en de levensverwachting en er werd een significante, negatieve correlatie aangetoond tussen aantal comorbiditeiten en verrassing van overlijden enerzijds, alsook de resterende levensverwachting. Andere correlaties tussen de bevraagde variabelen bleken niet significant.

Conclusie: Uit het onderzoek blijkt dat het overlijden van de patiënt in het WZC in het merendeel van gevallen niet verrassend was. Dit ligt in lijn met de verwachtingen van de gemiddelde verblijfsduur van een patiënt in een WZC. De levensverwachting werd op meer dan 6 maanden geschat bij > 90 % van de gevallen, wat mogelijk een onderschatting kan aantonen van de verloren levensjaren in vergelijking met het gebruik van de algemene data in België. De ‘surprise question’ lijkt uit dit onderzoek een valabele methode te kunnen zijn om de verloren levensjaren van de overleden patiënten in te schatten. Gezien de kleine studiepopulatie is verder onderzoek naar deze stelling toch aangewezen.